

Prästernas, Kyrkans och något om Hörby sockens, av gamla skrifter
tillrättalagda historia.

Någon gång under den senare delen av 1160 talet, i samband med kristendomens utbredning över våra byggder. Byggdes i Hörby ett stentempel, vilket ännu i dag finns bevarat och utgörande den äldsta delen av vår kyrka. En stenmästare med namnet Carl, utbildad under byggandet av Lunds Domkyrka, var mästare för utsmyckningen av Hörbys äldsta tempel. Vi finner på den södra sidan av kyrkan, en vacker sandstens-portal vilken bär nämnde stensemästares kännetecken, och utanför kyrkan finns ett flertal sandstensblock, vilka troligen samme stenmästare utfört utsmyckningar på, och de har säkerligen utgjort pelarfästen inne i den gamla kyrkan. Carl stensemästares konsnärskap finner man i ornamentala arbeten. Och hans säkra konstnärskap visar sig inte bara i vår kyrkas äldsta del. Utan även i kyrkorna bl. a. på Bornholm. Han har vidare varit med om att tillverka dopfunter och göra utkast till gravmonument i sydöstra skåne och på Bornholm, i vilka man finner det berömda solkors vilket var hans bomärke. Han hade varit elev hos den Lombardiske stensemästaren i Lund som hade ansvaret vid byggandet av domkyrkan. En annan av de stensemästare som kom från Lund och kallades för mästaren med "Korstriangeln", har huggit dopfonten i Lyby Kyrka. Huruvida han har byggt kyrkan i Lyby står det inget antecknat om, däremot finns antydningar om något samband med byggnationen av Västerstads kyrka av denne mästare.

Man vet inte om den danske biskopen Absalon har haft något med vår kyrkas tillkomst att göra, men troligtvis har så varit fallet, med tanke på att kyrkorna i omgivningen blivit byggda på hans inrådan, och Hörby län vid denna tid var biskopens län. Absalon hörde till den mäktiga Hvide ätten, han styrde och ställde såväl i skåne som danmark efter behag, en dansk hävdatecknare beskriver honom som lika mycket Viking som biskop. Denne danske storman levde mellan 1128 - 1201.

Beslutet att bygga kyrkan i Hörby, sägs bero på en kompromiss mellan Ousbyholm och Råby, vilka var och en hade fler gårdar, än vår by vid denna tid, men då Hörby låg mellan de båda och tillika centralt mellan de andra byarna, beslöts att kyrkan skulle byggas här.

Därför blev Hörby centralorten i Dapre Härad som det kallades på den tiden (Dapre betyder den sorgsne).